



1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1391, Budapest 62. Pf. 211.

Telefon: (06-1) 472-8865, **Fax:** (06-1) 472-8860

Ügyszám: VJ/42/2017.

Iktatószám: VJ/42-15/2017.

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a Molnár-Bíró Ügyvédi Iroda (1118 Budapest, Villányi út 47., eljáró ügyvéd: dr. M.-B. Gy.) által képviselt **MKB Bank Zrt.** (1056 Budapest, Váci u. 38.) bejelentő által benyújtott összefonódás-bejelentés alapján indult versenyfelügyeleti eljárásban, amelyben további ügyfélként részt vett a szintén a Molnár-Bíró Ügyvédi Iroda (1118 Budapest, Villányi út 47., eljáró ügyvéd: dr. M.-B. Gy.) által képviselt **Pannónia CIG Alapkezelő Zrt.** (1072 Budapest, Nyár utca 12.), meghozta az alábbi

v é g z é s t .

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa az eljárást megszünteti.

A végzéssel szemben a közléstől számított nyolc napon belül a Versenytanácsnál benyújtott, vagy ajánlott küldeményként postára adott jogorvoslati kérelemmel lehet élni. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a kérelmet nem peres eljárásban bírálja felül, amelynek során kizárólag okirati bizonyításnak van helye, a bíróság azonban a szükségeshez képest a feleket meghallgathatja.

I n d o k o l á s

I.

A bejelentett tranzakció

- 1) A Pannónia CIG Alapkezelő Zrt. (a továbbiakban: Alapkezelő) 2017. július 31-én kelt közgyűlési jegyzőkönyve értelmében az MKB Bank Zrt. (a továbbiakban: MKB) tőkeemelés útján 49 százalékos részesedést szerez az Alapkezelőben. Az Alapkezelő további részvényesei a következők lesznek: MKB Nyugdíjpénztár (15%), MKB-Pannónia Egészség és Önszegélyező Pénztár (2%), Pannónia Pénztárszolgáltató Zrt. (16%), CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. (16%), Gránit Bank Zrt. (2%). Az Alapkezelő közgyűlése által elfogadott új, a Gazdasági Versenyhivatal eljárását követően hatályba lépő alapszabály értelmében az Alapkezelő igazgatótanácsának 7 tagjából 4 tag kijelölésére az MKB lesz jogosult.
- 2) Az MKB a Gazdasági Versenyhivatalhoz 2017. augusztus 28-án az 1) pont szerinti tranzakciót – mint az MKB-nak az Alapkezelő feletti egyedüli irányításszerzésével megvalósuló összefonódást - bejelentette a tisztességtelen piaci magatartás és a

versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 43/J. § (1) bekezdése szerint a Tpv. 24. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel.

- 3) A Gazdasági Versenyhivatal 2017. szeptember 1-jén a Tpv. 43/N. § (1) bekezdésének a) pontja szerint a bejelentett összefonódás vizsgálatára versenyfelügyeleti eljárást indított a Tpv. 70. § (1b) bekezdése b) pontjának első fordulata alapján. Az összefonódás-bejelentés ugyanis nem felelt meg a Tpv. 43/J. § (1) bekezdésében foglalt követelményeknek, mert az abban foglaltak alapján nem volt egyértelmű, hogy az MKB valóban irányítást szerez-e az Alapkezelő felett.
- 4) Az ügylet a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK tanácsi rendelet alapján – a bejelentő nyilatkozata szerint – nem bejelentésköteles. Az ügylet vizsgálatára Magyarországon kívül más ország versenyhatósága előtt nem indult eljárás.

II.

A tranzakció résztvevői

Az MKB Csoport

- 5) Az MKB és az általa irányított vállalkozások alkotta vállalkozáscsoport (a továbbiakban: MKB Csoport) minden olyan pénzügyi szolgáltatás nyújtásával foglalkozik, amelyet a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény 3. § alapján egy bank végezhet, emellett befektetési szolgáltatási tevékenységet is végez. Vagytonkezelési üzletága közvetlenül is végez portfóliókezelést (vagyonkezelést). Ezek közé sorolható az ún. unit-linked (befektetési biztosítási) termékek kezelése, életbiztosítói tartalékezelés, pénztári és egyéb portfóliókezelés (vagyonkezelés). Emellett az MKB-csoport tagjai befektetési alapok kezelésével, gépjármű finanszírozással, pénzügy lízinggel, pénzügyi közvetítéssel, biztosítási ügynöki és brókeri tevékenységgel is foglalkoznak.
- 6) Az MKB Csoport Magyarország területén az utolsó hitelesen lezárt (2016.) üzleti évben – a csoporton belüli forgalom nélkül – 15 milliárd forintot meghaladó nettó árbevételt és Tpv. 24. § (3) bekezdése szerinti bevételt ért el.

Az Alapkezelő

- 7) Az Alapkezelő a Pannónia Pénztárszolgáltató Zrt. és a CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. közös irányítása alá tartozik. Az Alapkezelő alap- és portfóliókezeléssel (unit-linked, életbiztosítói tartalék, pénztári, egyéb vagyonkezelés) egyaránt foglalkozik, továbbá az alap- és portfólió kezeléshez kapcsolódóan kockázatkezelést is végez, amely tevékenység kiegészítő jellegű, önálló bevételt nem eredményez.
- 8) Az Alapkezelőnek az utolsó hitelesen lezárt (2016.) üzleti évben elért nettó árbevétele meghaladta az 1 milliárd forintot.
- 9) Az Alapkezelő a tranzakció kapcsán elfogadott új alapszabálya szerint a vállalkozás legfőbb döntéshozó és irányító szerve a közgyűlés. A közgyűlés hatáskörébe tartozik a társaság működtetésére vonatkozó stratégia végrehajtására irányuló stratégiai üzleti terv jóváhagyása. Az üzleti tervről a közgyűlés egyszerű többséggel dönthet, azzal, hogy az adott évi üzleti terv elfogadásakor a Biztosítói Profitcentrum és a Pannónia

Nyugdíjpénztári Profitcentrum garantált költségszintjét (évente) meg kell határozni, és a Biztosítói Profitcentrumra és a Pannónia Nyugdíjpénztári Profitcentrumra vonatkozó üzleti terv elfogadásához a Biztosítói Profitcentrum részvényesének (CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt.), illetve a Pannónia Nyugdíjpénztári Profitcentrum részvényesének (Pannónia Nyugdíjpénztár) hozzájáruló szavazata is szükséges.

- 10) A Pannónia Nyugdíjpénztár és a CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. az üzleti terv rájuk vonatkozó költségszintjével kapcsolatos szavazati jogát illetően a két profitcentrum költségszintjei kapcsán a részvényesek közti egyet nem értés esetében a részvényesek között egyeztetést kell kezdeményezni külső tanácsadó segítségével, és amennyiben az egyeztetések a megkezdésüktől számított 30 napon belül nem vezetnek eredményre, úgy szakmai/iparági benchmarkok az irányadóak a profitcentrumok következő évi garantált költségszintjei kapcsán, a részvényesek pedig kötelesek elfogadni a külső tanácsadó javaslatát.

Az Alapkezelő további részvényesei

- 11) Az Alapkezelő részvényesei közül az MKB Nyugdíjpénztár és az MKB-Pannónia Egészség és Önszegélyező Pénztár olyan speciális jogállású társaságok (a továbbiakban: Pénztárak), melyek működését törvények szabályozzák: a magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról szóló 1997. évi LXXXII. törvény, valamint az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárakról szóló 1993. évi XCVI. törvény.
- 12) A magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról szóló 1997. évi LXXXII. törvény 5. § (1) bekezdése szerint: *„Az önkormányzati működés elvének megfelelően a pénztárra vonatkozó alapvető döntések meghozatalára kizárólag a pénztártagok jogosultak.”* Az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárakról szóló 1993. évi XCVI. törvény 3. § (1) bekezdése szerint: *„Önkormányzati működés: A pénztárra vonatkozó alapvető döntések meghozatalára kizárólag a pénztártagok jogosultak. A döntés meghozatala során a pénztártagok azonos jogokkal rendelkeznek.”* Továbbá, ugyanezen törvény 3. § (5) bekezdése szerint: *„Függetlenség: a pénztárak a jogszabályok keretei között szabadon alakítják ki szolgáltatási körüket és üzletpolitikájukat.”*
- 13) A Pénztárak működését a hivatkozott törvények mellett azok alapszabálya is szabályozza. A Pénztárak alapszabálya szerint azok igazgatótanácsát a közgyűlés/küldöttközgyűlés nevezi ki, míg a közgyűlés/küldöttközgyűlés tagjai a Pénztárak tagjai, illetve a tagok által választott küldöttek.
- 14) Az MKB Csoport tagjai az Alapkezelő többi részvényesében (Gránit Bank Zrt., CIG Pannónia Életbiztosító Zrt., Pannónia Nyugdíjpénztár) nem rendelkeznek tulajdonosi részesedéssel.

III.

A bejelentési kötelezettség vizsgálata

Az irányítás változás értékelése

- 15) A Tpvt. 23. § (1) bekezdés b) pontja értelmében vállalkozások összefonódása jön létre, ha egy vállalkozás vagy több vállalkozás közvetlen vagy közvetett irányítást szerez valamely tőle független vállalkozás felett.
- 16) A Tpvt. 23. § (2) bekezdés a) pontja szerint közvetlen irányítással rendelkezik egy vállalkozás vagy több vállalkozás közösen, ha a másik vállalkozás többségi szavazati jogot biztosító üzletrészeivel, részvényeivel rendelkezik, illetőleg a szavazati jogok több mint ötven százalékaival rendelkezik.
- 17) A Tpvt. 23. § (2) bekezdés b) pontja szerint közvetlen irányítással rendelkezik egy vállalkozás vagy több vállalkozás közösen, ha jogosult a másik vállalkozás vezető tisztségviselői többségének kijelölésére, megválasztására vagy visszahívására.
- 18) A Tranzakció révén az MKB 49 százalékos tulajdonosi részesedést szerez az Alapkezelőben, ami az előzőek alapján nem biztosít számára a Tpvt. 23. § (2) bekezdés a) pontja szerinti egyedüli irányítási jogot az Alapkezelő felett. Az Alapkezelő további tulajdonosai közül az MKB Nyugdíjpénztár (15%) és az MKB-Pannónia Egészség és Önségélyező Pénztár (2%) esetében az eljáró versenytanács szükségesnek tartotta annak vizsgálatát, hogy az MKB-csoportba tartoznak-e, mert a Versenytanács gyakorlata szerint a közös irányítók azonos végső irányítójának közvetett egyedüli irányításának minősül az is, ha több ugyanazon vállalkozáscsoportba tartozó vállalkozás rendelkezik (akár közvetlenül, akár közvetve) együttesen 50 százalékos meghaladó szavazati joggal egy további vállalkozásban.¹
- 19) A magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról szóló 1997. évi LXXXII. törvényben, valamint az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárakról szóló 1993. évi XCVI. törvény, továbbá a Pénztárak alapszabályában foglaltak alapján azonban az eljáró versenytanács úgy értékelte, hogy a Pénztárak a saját tagjaik irányítása alatt állnak, ami összhangban áll a Versenytanács korábbi joggyakorlatával is.² Erre tekintettel a Pénztárak nem tagjai az MKB Csoportnak, azaz a Pénztárak Alapkezelőben meglévő részesedése nem vonható össze az MKB részesedésével és nem alapoz meg irányítást a Tpvt. 23. § (2) bekezdés a) pontja alapján.
- 20) Az MKB ugyanakkor jogosult az Alapkezelő hét igazgatósági tagjából négynek, vagyis az igazgatósági tagok többségének a kinevezésére. Ezért az eljáró versenytanács vizsgálta, hogy az MKB szerez-e közvetlen egyedüli irányítást az Alapkezelő felett a Tpvt. 23. § (2) bekezdésének b) pontja alapján.
- 21) A Jogalkalmazási Közlemény 46. pontja szerint: „a Tpvt. nem állít fel hierarchiát a 23. § (2) bekezdés a) és b) pontja szerinti irányítási módok között. Ezért, ha eltér egymástól a közös irányítók köre attól függően, hogy az a) vagy a b) pont kerül figyelembevételre, a

¹ A Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének 1/2017. közleménye az összefonódások vizsgálatára irányuló eljárásokkal kapcsolatos egyes jogalkalmazási kérdésekről (a továbbiakban: Jogalkalmazási Közlemény) 39. pont.

² VJ/108/2007.

taggyűlésnek vagy a vezető tisztségviselőknek a vállalkozás piaci magatartására – a vállalkozás működését szabályozó dokumentumok alapján – gyakorolható hatása alapján dönthető el, hogy melyik irányítási módnak van elsőbbsége.” A Jogalkalmazási Közlemény 47. pontja szerint pedig: „a vállalkozás irányítása szempontjából meghatározó jelentősége van annak, hogy mely fórum jogosult a vállalkozás éves üzleti tervének elfogadására. Az üzleti terv ugyanis általában alapvetően meghatározza a vállalkozás követendő piaci magatartásának fő kereteit. Ezért főszabályként abban az esetben, ha az üzleti terv elfogadására a vállalkozás legfőbb szerve (közgyűlés, taggyűlés), vagyis vita esetén a többségi szavazati joggal rendelkező tulajdonos a jogosult, akkor a Tpvt. 23. § (2) bekezdés a) pontja szerinti irányítás valósul meg.” Mindebből az eljáró versenytanács álláspontja szerint az is következik, hogy ha az üzleti terv elfogadása a vállalkozás legfőbb szervének a hatáskörébe tartozik, akkor a vezető tisztségviselők többségének kinevezésére jogosult vállalkozás annak ellenére nem rendelkezik a Tpvt. 23. § (2) bekezdés b) pontja szerinti irányítási joggal, hogy a közgyűlésben egyetlen vállalkozás sem rendelkezik irányítást biztosító szavazati joggal.

- 22) A jelen esetben az Alapkezelő közgyűlése egyszerű többséggel dönt az üzleti tervről, és az Alapkezelőben az MKB 50 százalék alatti részesedéssel rendelkezik majd. Ezért az előzőek alapján az Alapkezelő felett az MKB nem szerez irányítást a Tpvt. 23. § (2) bekezdésének b) pontja alapján sem.
- 23) Az eljáró versenytanács vizsgálta a CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. és a Pannónia Nyugdíjpénztár alapszabályból fakadó vétó jogát az üzleti terv rájuk vonatkozó költségintjével kapcsolatban. Álláspontja szerint azonban ez nem tekinthető olyan érdemi vétó jognak, amely bármilyen formában a Tpvt. 23. § (2) bekezdés c) pontja szerinti szerződésen alapuló vagy d) pontja szerinti tényleges irányítást eredményezne a fenti két vállalkozás részére. Ennek oka, hogy a CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. és a Pannónia Nyugdíjpénztár részére biztosított beleszólási jog hatóköre korlátozott, illetve ténylegesen nem tud vétóként funkcionálni a teljes üzleti terv vonatkozásában. Ha ugyanis vita alakulna ki a költségintek mértékéről, akkor végső soron független szakértőt, illetve piaci benchmarkot szükséges alkalmazni. A közgyűlés pedig ezt követően is egyszerű többséggel fogadhatja el az üzleti tervet.

Összegzés

- 24) Mindezek alapján az 1) pont szerinti tranzakciót követően az Alapkezelőnek nem lesz a Tpvt. 23. § (2) bekezdése szerinti irányítója.³ Egy vállalkozás korábbi irányítási viszonyainak megszűnése pedig nem eredményez a Tpvt. 23. § (1) bekezdése szerinti összefonódást, ha a korábbi irányítást az irányítottság hiánya váltja fel.
- 25) Ezért az eljáró versenytanács – egyezően a Tpvt. 71. § (2) bekezdés c) pontja alapján tett vizsgálói indítvánnyal – a Tpvt. 60/A. § (1) bekezdése alapján az eljárást megszüntette.

³ Az eljárás során a bejelentő MKB is – megváltoztatva a bejelentésben foglalt álláspontját – úgy nyilatkozott, hogy az MKB nem szerez irányítást az Alapkezelő felett (VJ/42-6/2017. számú irat).

IV.
Eljárási kérdések

- 26) A Gazdasági Versenyhivatal hatásköre a Tpvt. 45. §-án, illetékessége a Tpvt. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik a bíróság hatáskörébe (Tpvt. 86. §), illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
- 27) Az eljáró versenytanács határozatát a Tpvt. 73. § (2) bekezdésének alkalmazásával előzetes álláspont készítése és tárgyalás tartása nélkül hozta meg.
- 28) A Tpvt. 63. § (2) bekezdésének e) pontja alapján a 70. § (1b) bekezdés b) pontja alapján indult eljárásban az eljárást befejező döntést az összefonódás-bejelentés beérkezésétől számított 30 napon belül kell meghozni és gondoskodni a döntésről. Jelen esetben az összefonódás-bejelentés beérkezése 2017. augusztus 28. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 33. § (3) bekezdés c) pontja szerint a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az azok teljesítésig eltelt idő (a jelen esetben: 27 nap) az ügyintézési határidőbe nem számít bele - az ügyintézési határidő 2017. október 24-én jár le.
- 29) A bejelentő a Tpvt. 62. § (1) c) pontja szerinti hárommillió forintos igazgatási szolgáltatási díjat leróta.
- 30) Az ügyfeleket megillető jogorvoslati jog a Tpvt. 82. § (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2017. október 19.

Dudra Attila s.k.
előadó versenytanácsstag

Dr. Tóth András s.k.
a Versenytanács elnöke,
versenytanácstagként eljárva

dr. Szoboszlai Izabella s.k.
versenytanácsstag